



W I A D O M O S C I W A R S Z A W S K I E

WE SRZODE DNIA 26. SIERPNIA ROKU 1767.

Z PORTUGALII.

Z Lizbony d. 11. Lipca.

Czekamy z niecierpliwością do tutejszego miasta Hrabi panującego w Lippeboukebourg z różnemi Officerami. Król Jmć rozkazał mu zebrać iak nayprędzey 10 Regimentów, nie wiemy do czego tak nagle przygotowania wojenne wpośród samego pokoju zmierzają.

Z W Ł O C H

Z Rzymu d. 1. Sierpnia Z Korsyki wiadomości przynoszą, że ta-

meczne narodowe woysko dowiedziawszy się, iż Francuzi ustąpili z Fortecy Calvi i zostawili 4 armaty, zaraz dotey Fortecy weszło, że dnia 11 przeszłego miesiąca Generał Paoli wysławszy woysko do Aiaccio z rozkazem aby po wyjściu Francuzów to miejsce zaraz wzięło, sam pomknął się do Prowincyi Balagna, ażeby tym bliższy był do Calvi i do Algojolo portu morskiego.

Z Liworny d. 21. Lipca.

Okręt Genuński wzięty od



Kor'ykańskiego statku, jest wtuteyszym porcie przytrzymany na rozkaz regencyi, obrany z broni i Maytkowie zaprowadzeni do Szpitala, gdzie poty zostaną, aż z Florencyi nadeydzie rozporządzenie względem ich potrzebne. Dla przewiezienia woyska Francuzkiego z Korsyki, które z tamtąd cale ustępuje, przyślano do Antibów 80,000 Liwrów.

### Z H I S Z P A N I I

Z Madrytu d. 21. Lipca.

Wyjazd Dworu do *St. Ildefons* odłożony jest na dzień 22 tego miesiąca. Nuncyusz nowy Papieński *Albericus Lucini* Arcy-Biskup Niceyński wielkie odbiera honory. Dnia 13 tego miesiąca Dwór wziął żałobę na 9 dni, z okoliczności śmierci Fryderyka Henryka Karola Pruskiego.

### Z A N G L I I.

Z Londynu d. 1. Sierpnia.

Przeszłego tygodnia Lord *Clive* oddając Królowi i Królowy podarunki od Cesarza Jodoftańskiego Mogola Wielkiego, oddał razem list od tegoż Pana pisany, z osobliwościami wschodniemi. Król Jmć przez pułtory godziny miał rozmowę z pomienionym Lordem. Temi dniami Hrabia *de Viri* Posel Sardyński, który przez nieiaki czas dla swoich in-

teressów nie był w Londynie znowu do Dworu tuteyszego powrócił. Jeśli Hrabia *de Lippe* wyiedzie do Portugallii nie wiemy pewnie, chociaż do tego wszelkie jest podobieństwo. Xiężna *Jeymé* Peniatowska z Xiążęciem *de Ligne* wyjechała do Oxfordu, chcąc oglądać znaczniejsze Miasta Angielskie. Pan *de Vigneoles* Minister Wenecki i Pan *Mello de Castro* mieli tego tygodnia długie rozmowy z Hrabą *de Shelbourne* Sekretarzem Stanu. Pierwszy względem wyspy Korsyki która teraz jest w tyństanie, iż może się utrzymać bez cudzey pomocy przy wolności. Między Anglią i Francją nowe zachodzą sprzeczki, względem połowu ryb przy *Terre neuve*. Dwór Wersalski może być niewinny, gdy poddani przestępują traktaty pokoju. Francuskie okręty 14 stanowią dla siebie zrobili na wyspie *Cap Breton* dla suszenia i solenia ryb. Dwór Londyński wysłał umyślnego Kurjera do Hrabiego *de Rochford* do Paryża rozkazując mu aby stał się wszystkie sprzeczki względem połowu uspokoić. Francya obiecała zatrzymać się w swoich granicach opisanych ostatniemi traktaty. Między Portugallią i Anglią do ugody ieszcz nie



przylzło i dla tego Pan *Littleton* do Lizbony nie wyjeżdża.

*Z Londynu d. 3. Sierpnia.*

Naradach prawie codziennych tego tygodnia myśiono mocno o ułożeniu nowego Ministerium któreby było stałe i nie odmiennie. Mówią że Hrabia *de Chatlam* dostateczny na to ułożył Projekt, lecz drudzy niechęcącym jego zamiślom trwałości przypisać. Panowie po większej części żądają ażeby złożył rządy całego Państwa w ręce sprawnieysze i mocnieysze, któreby mogły wydzwignąć naród z zamieszania, przywrócić mu kredyt i sławę nagany wszakże które mu przypisują, nie będą mogły go wzruszyć ani odrazić od jego przedsięwzięcia. Pismo nazwane *Breton* doprasza się u wszystkich, ażeby choć najmnieyszy pożytek pokazano, któryby spływał na naród w czasie jego rządów, toż pismo domaga się o wrócenie skarbowi peasyi i pieniędzy danych osobom, których on chciał użyć do rządzenia narodu. Mianuie z nich wielu. Naostatek zaś nie naznaczał on, mówi, Posłów i Ministrów do Dworów Cudzoziemskich, którzy nic nie czyniąc skarb wycięzają? Jest z między nich ieden co od trzech

lat nie będąc na urzędzie odbiera pensyą za pełnomocnego Posła, izaliż te są pożytki, których my się spodziewali z tego rządów? izaliż można się ukarzać na naród, kiedy się doprasza o wrócenie swego skarbu na wypłacenie długów, na poprawienie rękodziel, na rozszerzenie handlu, na wspomózenie ubogich?

*Z HOLLANDYI*

*Z Hagi d. 1. Sierpnia.* Onegdaj przed południem odebrał Xiażę Jmć *Stadhuder*, od wżyskich Kollegiów Ministrów, Cudzoziemskich, i Niderlandskiej Generalicyi powiniszowanie tak względem powrotu, iako względem następującego Małżeństwa. Dwór Xiażęcy tego dnia cale był okazały. Xiażę *Stadhuder* zasiadał potym na zgromadzeniu Stanów Generalnych także i Stanów Holenderskich.

*Z NIEMIEC*

*Od rzeki Renu d. 3. Sierpnia.*

*Z Carlsbad* oznaymują, że *Baron de Molina* General Rosyjski przebywając tam, różne czynił doświadczenia prochu na rurze strzelbowey nowo wynalezioney przez różne mieszaniny materyi wynalazł proch mocnieyszy na 26 gradusów i 30 minut, przez co wiele kosztu do naboiów strzelb umnieyszy się. Do-



świadczał tego prochu w różnych  
spizowych, y żelaznych armatach  
zawsze z skutkiem pomyślnym.  
Opisanie onego posłał do Aka-  
demii Petersburskiej nauk.

*Z Frankfortu d. 3. Sierpnia.*

Dziś rano przejeżdżał tedy Ka-  
waler Gordon Minister Wielkiej  
Brytannii u Dworu Bruxel-  
skiego. Jedzie do Szwabii  
do Xiążęcia *Torri Tassis*. Z Wie-  
dnia mamy wiadomość, że Ce-  
sarz Jmć wysłał Euryera Dwor-  
skiego dla opatrzenia drogi i go-  
ścińców aż do *Terracino* Neapo-  
litańskich granic, któremi przy-  
szła Królowa obu Sycyli będzie  
jechała. Ma on rozkaz kazać  
naprawić gościńce i naznaczyć  
Stanowiska na Obiady i na wie-  
czerze. Wiele Kawalerów Ne-  
apolitańskich przybyło do Wie-  
dnia, którzy wszyscy mieli Au-  
dyencyą u Cesarstwa Jhmciów,  
i mają Królową swą przepro-  
wadzać.

*Z Lipska d. 13. Sierpnia.*

Listy Wiedeńskie nam donoszą  
że tam pilnie myślą o rozporzą-  
dzeniu lepszym wojska. Zamy-  
ślają Magazyny w Wiedniu i w  
innych Miastach założyć. Zno-  
szą Kwatermistrzów, a powin-  
ność ich wkładają na najmłod-  
szych Kapitanów. Z Paryża  
piszą, iż ieden Rzemieślnik zro-

bił tabakierę, w nakrywce któ-  
rej jest cymbał wygrawiający  
pięć melodyi, chociaż tabakiera  
ta, tak jest mała, iż ieden łot ta-  
baki tylko przyłmuie.

*Z Wiednia d. 15. Sierpnia.*

Cesarstwo Jhmć z całą Fami-  
lią iedli Obiad w Pałacu nazwa-  
nym *Belueder*, gdzie oglądali bo-  
gate suknie dla Arcy-Xiężniczki  
Jozefy przyszłej Królowy Ne-  
apolitańskiej. Które też poka-  
zywane były wszystkim chcą-  
cym ie widzieć. Jest ich sto  
par i są po więkšzey części z  
złotogłowa litego i z koronek  
bogatyeh.

## Z SZWECYI.

*Z Sztokholmu d. 24. Lipca.*

Tuteſi Kupey nie są kontenoi  
z rozporządzenia handlu uczy-  
nionego na przeszłym Seymie,  
przez które pozwolono Miastom  
Finladzkim i Westerbötnickim  
wolności niektórych. Znosi się  
przez nie to dawnieysze posta-  
nowienie, iż handel odnogi Bot-  
nickiej, w ręku samych był Sztoc-  
kolmczyków. Wszakże Stany  
widząc, iż pożyteczniej jest kra-  
iowi pozwolić pożytków, niż ie-  
dnemu Miastu, nie nie uważały  
na te sarkania, i owszem starały  
się iak najmocniej utwierdzić  
nowe wolności handlowe.



# S U P L E M E N T

DO WIADOMOSCI WARSZAWSKICH  
WE SRZODĘ DNIA 26. SIERPNIA ROKU 1767.

---

*Z Carogrodu d. 1. Lipca.* Uroczystość obrzezania Syna Sultanowego będzie obchodzona w następującym miesiącu, kiedy jedna z jego Córki zaślubiona będzie pewnemu Bafzy. W Smirnie spokojność Obywatelom poróżnionym jest przywrócona. Tu od pięciu dni zaczęła się ukazywać w niektórych Domach zaraza powietrzna.

*Z Turynu d. 22. Lipca.* Król Jmć onegdaj wyjechał z drugim Synem swoim Xiążęciem *de Chablais* dla widzenia robot i ozdób, które czynią w Zamku *Aglié* dokąd dziś Xiążę Sabaudzki za nimi pośpieszył.

*Z Madrytu d. 22. Lipca.* W Poniedziałek przeszły była Gala u Dworu z okoliczności dnia narodzenia Infantki Jozefy, dnia 15 tego miesiąca Król był przytomny ćwiczeniu wojska przy *St. Jfidor*, gdzie Regimenty Gwardyi Hiszpańskiej, Wallońskiej, Włoskiej i Flanderskiej czyniły popis. Temi dniami założony był obdz przy bramie Legowskiej od 9,000 ludzi pod komendą Hrabi *d' Aranda*.

*Z Louzanny d. 22. Lipca.* Genewa przestała być składem Francuzkim i Szwaycarskim, przez otworzenie drogi handlowey przez *Werfoix* małe Miasteczko na gruncie Francuzkim, kędy do Francyi wżyskie towary będą przystawione. Ten przykład nas nauczy, że niezgoda jest zgubą Państw Rzeczypospolitych i partykularnych domow.



*Z Compiègne d. 1. Sierpnia.* Xiądz *Fanucci*, który zawiózł do Madrytu Kapelusze Kardynałowi Pallawicini, stanął tu temi dniami. Miał audyencyę u Króla Jmci i u Delfina, którym oddał list Papieski. Xiądz *Pomiès*, prezentował Królestwu Jchmciom i Familii Królewskiej mowę żalobną, którą miał w Kościele S. Cyra.

*Z Mante d. 1. Sierpnia.* Temi czasy następujący przypadek tu się trafił. Młoda niewiasta jedna, która nieznacznie wpadła w chorobę puchliny wodney, i wniey będąc poszła za mąż we trzech miesiącach swego pożycia przyszła na podeyrzenie, że była Matką dwóch dzieci, których znaleziono w krzaku bliskim Miasta. To oskarżenie tak wiele wiary znalazło u pospólstwa, i świadectwami lekarzów tak utwierdzone było, iż onę skazano na śmierć. Mąż iey i Familia apelowała do Parlamentu Paryskiego, który po pilnym roztrząśnieniu skarg i wybadaniu się lekarzów, wydał Dekret: iż oskarżenie to pochodziło z uprzedzenia, niedoświadczenia, i nienawiści: i dla tego oskarżoną wolną być ogłasza, Lekarzom Manteńskim zakazuje leczyć, a Sędziom naznacza karę.

*Z Londynu d. 2. Sierpnia.* W Dublinie Syn pewnego Felczera za gardłowe występki skazany na szubienicę dniem przed wykonaniem dekretu nawiedzony od swego Ojca przyjął iakiś proszek dla oddalenia od siebie wstydu podczas kary. Gdy był wyprowadzony na plac odebrał przebaczenie, lecz wzięty proszek na zaiatrż śmierć mu przyspieszył. Z nagley odmiany takiej, Ociec wpadłszy w smutek, tymże podobno proszkiem dnia 3 życie sobie odjął. Dwanaście okrętów od 40 armat odebrały rozkaz aby były na pogotowiu do żeglugi. Maią one odmienić okręty krążące na różnych morzach od lat 3. *Z Schales-Town* z południowey Karoliny oznaymują, iż tam kilkunastu Chirokwezów dla przyjęcia wiary Chrześciańskiej przybyło.

*Z Barbaryi d. 13. Lipca.* Dwór Marokański zdaie się teraz wyrównywać swemi okazałościami Dworowi Sztambulskiemu. Cała Barbarya na ozdobę Jego się wysiła. Cesarz chce



lepsze z Chrześciańskimi Państwami teraz mieć porozumienie, niż przedtym. We dwóch miesiącach siedmiu Chrześciańskich Połtów ze 17 okrętów wielkich do niego przybyło, którzy wżyscy kosztem Dworu przez cały czas bytności swoiey utrzymywani byli. Hiszpańskie pieniądze w całym Państwie idą.

*Z Mandal z Norwegii d. 20. Lipca.* Wszczepienie ospy zaczyna iść we zwyczaj nawet w tuteyszych pólnocnych kraiach. Pan Honoryusz *Bonnevie* Felczer załzczepił ją naprzód w roku 1759 dwoygu dzieci z skutkiem pożądanym, a tego roku na 14 też operacją uczynił, najmłodszy z tych dzieci miał 15 miesięcy, a najstarszy 16 lat. Wżyscy zdrowo wyszli, chociaż tegoż czasu naturalnie na ospę chorujący poumierali.

*Z Berlina d. 28. Lipca.* Król Jmć bogatą towarnią darował Xieźniczce *Wilhelminie* swoiey Synowicy przylzley Xieźnie *d' Orange i de Nassau* Stadhuderowey dziedzicznej Prowincyi sprzymierzonych. Dwór dziś złożył żałobę, którą nosił z okoliczności śmierci Xiążęcia *Henryka* Pruckiego Synowca Królewskiego.

*Z Lipska d. 14. Sierpnia.* W Wenecyi była walna rada dla zniesienia ustawy zakazującej pod czas pokoju obierać Feld Marszałka. Rzecz ta nie jest zakończona, lecz odłożono ją do przylzłego Listopada. Rzeczpospolita zamyśla ustanowić szkołę Rycerską dla przywiedzenia do lepszego stanu woyska.

*Z Petersburka d. 14. Lipca.* Dnia 20 przeszłego miesiąca obchodzono tu z wielką uroczystością dzień wstąpienia na Tron Imperatorowey *Jeymci*. General *Glebow* Senator i Kawaler odebrał z tey przyczyny powinszowania. Po nabożeństwie strzelano z armat z fortecy, i we wszystkie dzwony dzwoniono. W południu był stoł, publiczny na Galeryi na 80 Osób nakryty, dnia 29 wielka była Gala z okoliczności Jmienia W. Xiążęcia. Wieczor był bal na którym się znaydowało Osób w maskach 1200. Tego dnia i poprzedzającego Admiralicya i całe Miasto były illuminowane.

**Z WARSZAWY DNIA 26. SIERPNIA.**

Do Państwa tu przytomnego nadiechawszy w tych dniach



Jehmé XX. Ostrowski Kuiawski, Giedroyć Inslantki Biskupi, Dąbki Kafztelan Kowalski, Klopman Kanclerz Kurlandzki, i inni, mieli honor powitania Króla Jmci P. N. M.

Jehmé PP. Wielhorski Kuchmistrz Litewski, Potocki Krayczy Koronny, i Ossoliński Starosta Sandomirski delegowani od Generalney Konfederacyi Koronney do Dworu Rossyjskiego Posłowie w przeszłym tygodniu ruszyli z mieysca tego w przedsięwziętą podróż.

Na dniu onegdajszym, iako na terminie Seymikom Przedseymowym mocą wydanego dawniey od J. K. Mei P. N. M. Uniwersału naznaczonym zgromadziwszy się na to mieysce Jehmé Obywatele Ziemi Warszawskiey, po zagaionym przez Jmci Pana Marszałka Konfederacyi teyże Ziemi Akcie Seymiku, obrali zgodzemi głosy z pomiędzy siebie na nadchodzący Seym Extraordynaryiny Posłami Jehmé PP. Ogrodzkiego Pilarza W. K. i Szydłowskiego Chorażego, oraz Sędziego Grodzkiego Warszawskiego.

Mikołay Claudel Obywatel i Kupiec z Monachium wyiechawszy z Paryża d. 15 Czerwca, Roku 1757 udał się do Petersburga, z kąd także potym wyiechawszy, żądacy od owego czasu Zonie imieniem Małgorzacie, z Domu Boulungor o sobie wiadomości nie dał, kłoby więc o nim wiedział, uprasza wspomnioną Zonę o doniesienie do Jmci P. Insygatora Konsyltorza Warszawskiego.

Podaje się do wiadomości, iż Jmci P. Kazimierz Przyszychocki Obywatel Woiewodztwa Brzeskiego Litewskiego, teraz mający lat circiter trzydzieści, przed lat dwanaście; poiechawszy od swoich w Myśli tentowania szczęścia, Bratu swemu i Siostrze zamężney Rodzonym, w dziedzinney substancyi rdwntie do tego trzech rodzeństwa należącey, siedzącym, żadney o sobie nie dał wiadomości, dla czego prosi toż Rodzeństwo i kżeliby kto tego Jmci P. Kazimierza Przyszychockiego znał, albo wiedział gdzie się znajduje, żyje, lub umarł, aby dał wiedzieć napisawszy na Pocztę Brzeską Litewską: do Jmci P. Jozefa Bystrego Łowczego Nadiwornego Litewskiego.